

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Marcely Kučerové a soudců Mgr. RNDr. Jany Zaoralové a JUDr. Jana Pavlíčka v právní věci

žalobce: **G. P.T.**, narozený dne xxx
bytem xxx, xxx
zastoupený advokátem Mgr. Robertem Plickou
sídlem Praha 1, Národní 58/32

proti

žalované: **Česká republika - Ministerstvo spravedlnosti**, IČO 00025429
sídlem Praha 2, Vyšehradská 427/16

o náhradu škody a nemajetkové újmy, k odvolání žalobce a žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 9. listopadu 2017, č. j. 27 C 162/2015-219,

takto:

- I. Rozsudek soudu I. stupně se **potvrzuje**.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud I. stupně uložil žalované povinnost zaplatit žalobci částku 72.514 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně od 4. 8. 2015 do zaplacení, to vše do 15 dnů od právní moci rozsudku (výrok I.). Pokud žaloba požadovala zaplacení dalších 544.889 Kč s příslušenstvím, byla zamítnuta (výrok II.). Žalované soud uložil povinnost zaplatit žalobci na náhradu nákladů řízení 31.382 Kč k rukám právního zástupce žalobce do 15 dnů od právní moci rozsudku (výrok III.).

2. Z odůvodnění rozhodnutí se podává, že takto soud rozhodl o žalobě sestávající z částky 500.000 Kč požadované žalobcem jako finanční zadostiučinění nemajetkové újmy vzniklé žalobci nezákonným trestním stíháním, jakož i náhrady škody ve výši 117.403 Kč, jež představuje vynaložené náklady na obhajobu žalobce v trestním řízení. Žalobce uvedl, že mu bylo dne 3. 6. 2014 sděleno usnesením Policie ČR, Krajským ředitelstvím policie hlavního města Prahy, Službou kriminální policie a vyšetřování, odborem vyšetřování dopravních nehod, zahájení trestního stíhání pro přečin usmrcení z nedbalosti podle § 143 odst. 1, 2 tr. zákoníku. Proti zahájení trestního stíhání podal žalobce stížnost, která byla Obvodním státním zastupitelstvím pro Prahu 2 zamítnuta. Trestní stíhání skončilo usnesením Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 27. 11. 2014, jímž byla věc postoupena Magistrátu hlavního města Prahy, odboru dopravně-správních agend, pro případ, že by skutek mohl být posouzen jako přeštek. Státní zástupce proti tomuto usnesení nepodal stížnost a navrhl při hlavním líčení zproštění obžaloby.
3. Žalobce uplatnil u žalované podáním ze dne 3. 2. 2015, doplněným dne 9. 2. 2015 a 14. 7. 2015, nárok na náhradu škody za nezákonné trestní stíhání. Žalovaná však s nárokem nesouhlasila.
4. Žalovaná navrhla zamítnutí žaloby. Nesporovala, že u ní žalobce předběžně uplatnil podáními uvedenými v žalobě nárok na poskytnutí odškodnění nemateriální i materiální újmy, ve smyslu zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem (dále jen "OdpŠk"), a to v částkách 117.403 Kč za náklady právního zastoupení a 50.000 Kč jako přiměřené zadostiučinění. Žádosti žalobce však žalovaná nevyhověla, neboť tím, že věc byla postoupena k možnému projednání přestupku, byla zachována kontinuita ve stíhání osob za jejich protiprávní jednání. Usnesením o postoupení věci sice došlo ke zrušení usnesení o zahájení trestního stíhání, které je tedy po formální stránce nezákonným rozhodnutím ve smyslu § 8 odst. 1 OdpŠk, v daném případě však s vydáním tohoto rozhodnutí nemůže být spojen nárok žalobce na odškodnění, neboť smyslem a účelem odpovědnostního zákona (OdpŠk) je odškodnit poškozeného, který se nedopustil protiprávního jednání. Žalobce se však jednání, které naplňovalo minimální znaky přestupku, pravděpodobně dopustil, přestupkové řízení bylo zastaveno z důvodu zániku odpovědnosti za přeštek ve smyslu § 20 odst. 1 zákona o přestupcích. Na posuzovaný případ tak lze analogicky aplikovat § 12 odst. 1 písm. b) OdpŠk s tím, že k nemožnosti projednat přeštek žalobce přispěla neochota žalobce dostavit se k přestupkové komisi, jakož i obstrukce jeho právního zástupce, který popíral, že by žadatele zastupoval. K tomu žalovaná odkazovala na judikaturu Nejvyššího soudu (usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. 9. 2015, sp. zn. 30 Cdo 1772/2015, či rozsudek ze dne 17. 9. 2012, sp. zn. 28 Cdo 605/2012).
5. Soud I. stupně o žalobě rozhodl již v pořadí druhým rozsudkem, když jeho předchozí rozhodnutí bylo usnesením Městského soudu v Praze ze dne 26. 4. 2017, č. j. 18 Co 111/2017-165 zrušeno a věc vrácena soudu I. stupně k dalšímu řízení. Oproti soudu I. stupně, který předchozím rozsudkem žalobu zamítl, dovodil odvolací soud existenci odpovědnostního titulu v podobě nezákonného trestního stíhání, když mezi skutkem vymezeným v obžalobě a skutkem, který byl postoupen k projednání přestupku, nebyla dána příčinná souvislost. Byť trestní soud rozhodl o postoupení věci k přestupkovému řízení, z obsahu odůvodnění tohoto rozhodnutí, a to ve spojení s obsahem trestního i přestupkového spisu, vyplynulo, že žalobce byl obžaloby z přečinu usmrcení fakticky zproštěn. Odvolací soud proto soudu I. stupně uložil posoudit, zda jsou splněny i další prvky odpovědnostního vztahu, tedy tvrzená majetková újma v podobě nákladů obhajoby

a tvrzená nemajetková újma, které by byly v příčinné souvislosti s nezákonným trestním stíháním.

6. V intencích závazného právního názoru odvolacího soudu soud I. stupně doplnil dokazování a poté uzavřel, že žaloba je částečně důvodná, a to jak v rozsahu uplatněného nároku na náhradu škody za vynaložené náklady na obhajobu v trestním řízení, tak i ohledně nároku na nemateriální újmu vzniklou žalobci v souvislosti s tímto trestním stíháním.
7. K nároku na náhradu škody zjistil, že obhajobu žalobce v trestním řízení převzal a vedl Mgr. Robert Plicka, advokát, tento provedl dne 12. 12. 2013 poradu s žalobcem, účastnil se jako obhájce žalobce podání vysvětlení na policii téhož dne, dne 17. 1. 2014 navrhol advokát žalobce doplnění otázek soudnímu znalci, dne 2. 6. 2014 proběhla porada žalobce s jeho obhájcem. Dne 3. 6. 2014 se obhájce účastnil výslechu žalobce a následně téhož dne od 14:45 hod. do 15:00 hod. nahlížel do trestního spisu. Dne 4. 6. 2014 proběhla další porada žalobce s jeho obhájcem. Podáním ze dne 15. 7. 2014 požádal obhájce žalobce o stanovení náhradního termínu k prostudování trestního spisu a zároveň žádal o zajištění kontroly synchronizace kamer, ze kterých byly pořízeny kamerové záznamy. Dne 30. 7. 2014 prostudoval obhájce žalobce trestní spis po skončení vyšetření, dne 7. 10. 2014 bylo podáno stanovisko obhajoby. Dne 13. 10. 2014 bylo stanovisko obhajoby doplňováno, a to o závěry znaleckého posudku znaleckého ústavu MBL CRASH Expert s. r. o., který byl zároveň přiložen. Dne 15. 10. 2014 se konala další porada žalobce s jeho obhájcem před hlavním líčením. Dne 16. 10. 2014 se obhájce žalobce účastnil hlavního líčení, téhož dne se uskutečnila další porada žalobce s jeho obhájcem. Dne 27. 11. 2014 se obhájce žalobce zúčastnil hlavního líčení. Žalobce dále uhradil částku 24.200 Kč za vypracování znaleckého posudku Ing. Pavla Winklera, znalce mj. v oboru doprava, odvětví doprava městská a silniční, specializace technické posudky o příčinách dopravních nehod, přičemž spolu s jinými důkazy i závěry tohoto posudku rozhodl trestní soud o postoupení věci k projednání přestupku. Soud dále zjistil, že znalecký posudek znaleckého ústavu MBL CRASH Expert s. r. o., který žalobce v trestním řízení předkládal a za jehož vyhotovení uhradil částku 31.460 Kč, nebyl při hlavním líčení dne 6. 10. 2014 ani dne 27. 11. 2014 čten k důkazu. V potaz jej nevezal ani soud při rozhodnutí o postoupení věci k projednání přestupku. Žalobce vynaložil další částku 700 Kč za klimatologický posudek od Českého hydrometeorologického ústavu. Tento posudek nebyl soudu předložen, a nebyl proto ani čten k důkazu a ani na něj neodkazoval posudek znalce Ing. Winklera. Žalobce vynaložil dalších 2.150 Kč za překlad stanoviska obhajoby do italského jazyka, neboť chtěl po rozhodnutí trestního soudu o postoupení věci k projednání přestupku vše vysvětlit své rodině doma v Itálii. Soud vycházel dále ze zjištění, že cesta z advokátní kanceláře obhájce na Národní třídě v Praze 1 k Obvodnímu soudu pro Prahu 2 v ulici Francouzská v Praze 2 je dlouhá 2,3 km a trvá autem 5 minut, tramvají č. 22 trvá 15 minut. Cesta z advokátní kanceláře obhájce žalobce na Národní třídě v Praze 1 na Policii ČR v Praze 8, služebna v ulici Horňátecká, je v případě přepravy motorovým vozidlem dlouhá 10,8 km a trvá 16 minut, v případě přepravy MHD (metro trasa B a po přestupu metro trasa C) je dlouhá 7 km a trvá 20 minut. Obhájce žalobce byl a je plátcem DPH. Soud I. stupně v rozhodnutí odůvodnil, že považoval jako nadbytečné další důkazy - dodatek ke znaleckým posudkům znalců Ing. Gregory a Ing. Winklera, neprovedl výslech svědkyně D. a důkaz znaleckých posudkem Ing. Gregory, a to s tím, že dle závazného právního názoru odvolacího soudu byl dán odpovědností titul. Jako nadbytečné označil i další navrhované důkazy - výslech trestní soudkyně, státního zástupce, vypracování znaleckého posudku k dopravní situaci v Praze za účelem stanovení doby potřebné pro přemístění obhájce k soudu a na Policii ČR.

8. K nároku na zadostiučinění za nemajetkovou újmu soud zjistil, že trestní stíhání mělo negativní dopady na psychiku žalobce, opakovaně vyhledal odbornou pomoc. Negativně se odrazilo do jeho vztahu s přítelkyní. Žalobce byl dosud bezúhonný, neměl záznamy o přestupku. Po celou dobu trestního stíhání měl žalobce obavy, že bude odsouzen za trestný čin, který nespáchal, a to za dopravní nehodu, při které zemřel člověk. Ohrožen byl trestní sazbou s horní hranicí 6 let, bál se, že půjde do vězení. Nehodu způsobil jako řidič taxislužby, byla tedy poškozena jeho profesní čest, žalobce se obával o svou profesní budoucnost.
9. Po právní stránce soud I. stupně nárok žalobce posoudil dle § 1 odst. 1, § 2, § 3, § 5 písm. a), b), § 7, § 8 odst. 1 OdpŠk, jakož i v intencích judikatury Nejvyššího soudu ze dne 18. 10. 2016, sp. zn. 30 Cdo 4771/2015, dle níž stejný význam jako zrušení pravomocného rozhodnutí o vznesení obvinění má situace, kdy trestní stíhání skončilo postoupením věci. V takovém případě bylo totiž trestním soudem nebo státním zástupcem pravomocně rozhodnuto o tom, že skutek, pro který se trestní stíhání vede, není trestným činem. Rovněž v takových případech je nutno na usnesení o zahájení trestního stíhání pro účely odškodnění vzniklé újmy pohlížet jako na nezákonné rozhodnutí ve smyslu § 8 OdpŠk. Soud tedy uzavřel, že odpovědností titul byl dán.
10. Při stanovení konkrétní výše náhrady škody soud I. stupně vycházel z ust. § 31 odst. 1, 2, 3 OdpŠk. Zdůraznil, že v intencích tohoto ustanovení se odškodňují jen ty náklady řízení, které poškozený účelně vynaložil na zrušení nebo změnu nezákonného rozhodnutí nebo nápravu nesprávného úředního postupu, přičemž výše se stanoví dle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (dále jen "AT"). Za účelné označil soud následující úkony: přípravu a převzetí obhajoby, účast při výslechu dne 3. 6. 2014, poradu s klientem dne 4. 6. 2014, prostudování spisu při skončení vyšetřování dne 30. 7. 2014, podání stanoviska obhajoby ze dne 7. 10. 2014, poradu s klientem dne 15. 10. 2014, účast při hlavním líčení dne 16. 10. 2014, poradu s klientem dne 26. 11. 2014 a účast na hlavním líčení dne 27. 11. 2014. Všechny tyto úkony byly úkony právní služby ve smyslu § 11 odst. 1 písm. a), c), d), e), f), g) AT, za které přísluší dle § 10 odst. 3 písm. a) a § 7 AT odměna ve výši 2.300 Kč, tj. celkem odměna za devět úkonů právní služby ve výši 20.700 Kč, dále devět režijních paušálů po 300 Kč dle § 13 odst. 3 AT a 21% DPH ve výši 4.914 Kč, celkem tedy částka 28.314 Kč. Účelným vynaloženým nákladem je i částka 24.200 Kč představující znalečné uhrazené žalobcem za znalecký posudek Ing. Pavla Winklera, z něhož trestní soud při hlavním líčení vycházel v rámci rozhodnutí o postoupení věci. Nedůvodným shledal soud žalobcův požadavek na náhradu škody odpovídající zbylým nákladům vynaloženým žalobcem v trestním řízení, tj. v případě úkonů uskutečněných před zahájením trestního stíhání, tj. před 3. 6. 2014, kdy se logicky nemohlo jednat o náklady vynaložené na zrušení nebo změnu nezákonného rozhodnutí. K tomu odkázal též na závěry Krajského soudu v Ostravě - pobočka v Olomouci ze dne 9. 2. 2016, sp. zn. 69 Co 335/2015, či usnesení Ústavního soudu ze dne 5. 4. 2016, sp. zn. II. ÚS 877/2016. Za neúčelné označil soud tyto úkony: nahlédnutí do spisu po skončení výslechu žalobce dne 3. 6. 2014 v rozsahu 15 minut, neboť se nejedná o žádný z úkonů právní služby ve smyslu § 11 odst. 1, 2 AT, jakož ani dle ust. § 11 odst. 3 AT, s přihlédnutím k rozsahu tohoto úkonu - nahlížení 15 minut do trestního spisu. K tomu odkázal na závěry rozhodnutí Vrchního soudu v Praze sp. zn. 4 To 53/98. Za účelný neshledal úkon v podobě žádosti o stanovení náhradního termínu z 15. 7. 2014, neboť se nejednalo o nijak složitý přípis, který neobsahoval jakoukoli skutkovou či právní argumentaci. Za důvodný neshledal požadavek na úhradu dalších nákladů v podobě znalečného za znalecký posudek ústavu MBL CRASH Expert s. r. o., a to s tím, že tento nebyl při hlavním líčení čten k důkazu a soud jej nevzal v potaz ani při rozhodnutí

o postoupení věci. Pokud s tímto posudkem spojil právní zástupce žalobce stanovisko obhajoby ze dne 13. 10. 2014, nebyl splněn požadavek účelnosti tohoto úkonu. Soud nepřiznal žalobci ani náklady ve výši 700 Kč za posudek Českého hydrometeorologického ústavu, který nebyl v trestním řízení vůbec předložen. Účelnou nebyla ani částka 2.150 Kč za překlad stanoviska obhajoby do italského jazyka, když tento překlad nebyl vůbec pořizován pro účely trestního řízení. Nedůvodným shledal soud i nárok žalobce na náhradu za promeškaný čas obhájce za cestu ze sídla jeho advokátní kanceláře k soudu a na Policii ČR dle § 14 odst. 1 písm. a) a odst. 3 AT, neboť bylo prokázáno, že toto promeškání nedosáhlo půl hodiny. K tomu soud odkázal na závěry usnesení Ústavního soudu ze dne 27. 1. 2010, sp. zn. III. ÚS 3119/09 a ze dne 24. 1. 2017, sp. zn. II. ÚS 3148/16. Soud proto přiznal žalobci na náhradě nákladů řízení účelně vynaložených na změnu nebo zrušení nezákonného rozhodnutí celkem částku 52.514 Kč a ve zbytku tento nárok pro nedůvodnost zamítl.

11. Nárok na zadostiučinění za nemajetkovou újmu žalobce posoudil soud dle § 31a odst. 1, 2 OdpŠk, jakož i dle výkladové judikatury Nejvyššího soudu (rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 6. 2012, sp. zn. 30 Cdo 2813/2011, uveřejněný pod č. 122/2012 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, či rozsudek ze dne 3. 7. 2012, sp. zn. 30 Cdo 4280/2011).
12. Uzavřel, že žalobce byl stíhán pro přečin usmrcení z nedbalosti podle § 143 odst. 1, 2 tr. zákoníku, za který mu hrozilo uložení trestu odnětí svobody ve výměře jeden rok až šest let. Vzhledem k tomu, že žalobce byl bezúhonnou osobou, do úvahy přicházel spíše podmíněný trest odnětí svobody. Žalobce nebyl stíhán vazebně. Povaha uvedeného přečinu, z něhož byl žalobce obviněn, kdy se jednalo o tzv. nedbalostní trestný čin, v obecné rovině nepůsobí takové společenské odsouzení stíhaného, jako je tomu u úmyslných trestných činů proti životu a zdraví nebo proti svobodě a lidské důstojnosti. Trestní stíhání bylo zahájeno dne 3. 6. 2014 a skončilo pravomocným usnesením soudu o postoupení k posouzení, zda se nejedná o přestupek, které nabylo právní moci dne 27. 11. 2014. Dle závěrů soudu I. stupně trestní stíhání žalobce trvalo necelé čtyři měsíce (poznámka odvolacího soudu: z časových údajů uváděných soudem I. stupně však vyplývá, že se jedná o dobu 5,5 měsíců). Nebylo tvrzeno, že by postup orgánů činných v trestním řízení byl účelový či excesivní, že by trestní stíhání bylo zahájeno zcela bezdůvodně či s cílem žalobce poškodit. Soud neměl pochybnosti o tom, že trestní stíhání mělo negativní dopad na psychiku žalobce, že se trápil a měl obavy, že bude odsouzen. Takovéto újmy s sebou nezákonné trestní stíhání zpravidla, zejména u osob bezúhonných, přináší. Soud zohlednil délku trvání trestního stíhání a skutečnost, jakým trestem byl žalobce ohrožen, jakož i negativní dopady na psychiku žalobce a jeho osobní život, kdy se trápil, že bude odsouzen za smrt člověka a měl obavy o svou profesní budoucnost. Dokonce absolvoval opakovaně sezení u psychoterapeuta, aby opět našel duševní rovnováhu. Uzavřel, že za této situace zadostiučinění újmy nelze odčinit toliko konstatováním nezákonného rozhodnutí. Za přiměřenou částku soud shledal částku 20.000 Kč, když poukázal na obdobný případ řešený v rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 4. 12. 2013, sp. zn. 13 Co 342/2013. V tamním případě trvalo trestní stíhání dva roky a skončilo zprošťujícím rozsudkem, kdy se jednalo o trestní stíhání pro trestný čin ublížení na zdraví dle § 224 odst. 1, 2 tr. zákona, stíhán byl řidič autobusu, který se měl trestného činu ublížení na zdraví s následkem těžké újmy na zdraví nebo smrti dopustit při dopravní nehodě, kterou měl zavinit. Trestní stíhání trvalo v tamním případě dva roky, skončilo zprošťujícím rozsudkem, nemajetková újma byla spatřována zejména v nejistotě obžalovaného ohledně dalšího pracovního uplatnění a v ohrožení jeho dobré pověsti. Oproti tamnímu případu bylo trestní stíhání žalobce sice kratší, avšak dopady trestního stíhání do osobnostní sféry žalobce byly výraznější. Soud uvedl, že k chování rodiny zemřelého G. soud při stanovení zadostiučinění nemajetkové újmy nepřihlížel, neboť nelze klást k tíži žalované

chování rodiny oběti trestného činu. Pokud tedy žalobce požadoval více než 20.000 Kč jako částky přiměřeného zadostiučinění, byla žaloba zamítnuta.

13. Soud I. stupně přiznal žalobci též úrok z prodlení z přiznaných částek 52.514 Kč a 20.000 Kč, a to od 4. 8. 2015 do zaplacení, tj. od data prodlení žalované. Žalovaná se dostala do prodlení uplynutím šestiměsíční lhůty od předběžného uplatnění nároku u žalované ve smyslu § 1970 o. z. a § 15 odst. 2 OdpŠk, když žalobce svůj nárok uplatnil u žalované dne 3. 2. 2015 a lhůta šesti měsíců pro dobrovolné odškodnění žalobce žalovanou skončila dnem 3. 8. 2015. Žalovaná se tak dostala do prodlení 4. 8. 2015. Pokud tedy žalovanou žalobce na úroku z prodlení více, byla jeho žaloba zamítnuta.
14. O nákladech řízení mezi účastníky rozhodl soud dle § 142 odst. 2 o. s. ř., a to při zohlednění výkladové judikatury Nejvyššího soudu (usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 12. 2012, sp. zn. 30 Cdo 1435/2015). Tarifní hodnota nároku na zadostiučinění nemajetkové újmy dle § 9 odst. 4 písm. a) AT činí 50.000 Kč, ohledně tohoto nároku byl žalobce zcela úspěšný, když rozhodnutí záviselo na úvaze soudu (§ 142 odst. 3 o. s. ř.). Tarifní hodnota nároku na náhradu škody dle § 8 odst. 1 AT činila 117.403 Kč. Ohledně tohoto nároku byl žalobce úspěšný co do částky 52.514 Kč a neúspěšný co do částky 64.889 Kč. Celkem tak byl žalobce úspěšný ohledně částky 102.514 Kč a neúspěšný ohledně částky 64.889 Kč. Žalobce byl tedy větší měrou úspěšný, a to v rozsahu 61 %, náleží mu proto náhrada nákladů řízení v rozsahu 22 % (61 % – 39 %). Při zohlednění účelně vynaložených nákladů v souvislosti s úkony advokáta žalobce a odměny ve výši 7.820 Kč za tyto úkony, které soud I. stupně v rozhodnutí řádně specifikoval, jakož i paušální náhrady nákladů ve výši 300 Kč za každý tento úkon a náhrady za DPH proto činí celkové náklady řízení žalobce částku 142.647 Kč, 22 % z této částky pak představuje 31.382 Kč. Soud I. stupně v rozhodnutí dále uvedl, proč některé úkony advokáta žalobce nepovažoval za účelně vynaložené.
15. Proti tomuto rozhodnutí podal včasné odvolání žalobce i žalovaná.
16. Žalobce ve svém odvolání namítal nesprávná skutková zjištění soudu I. stupně i nesprávné závěry právní, a to pokud soud I. stupně dospěl k závěru, že některé úkony advokáta nebyly v trestním řízení účelné a že za účelný nelze považovat i žalobcem vynaložený náklad na znalecký posudek v částce 31.460 Kč, vypracovaný znaleckým ústavem. Nesouhlasil ani s výší přiznaného zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu žalobce.
17. K nároku na náhradu škody žalobce namítal, že bezdůvodně nebyla přiznána částka nákladů řízení za úkon právní služby vykonaný dne 3. 6. 2014 v době od 14:45 hod. do 15:00 hod., který se týkal nahlížení do spisu u Policie ČR. Uváděl, že nahlížení do spisu vykonal žalobce se svým obhájcem ve stejný den, kdy bylo vydáno usnesení o zahájení trestního stíhání žalobce, přičemž tento úkon patří k právům obviněného. Bez znalosti spisu nemůže obžalovaný adekvátně připravit svoji obhajobu. Zdůrazňoval, že v advokátním tarifu není uveden požadavek na minimální dobu strávenou na nahlédnutí do spisu, aby jej bylo možné považovat za jeden úkon dle AT. Běžnou praxí soudů v rámci přiznávání náhrad na právní zastoupení je ohodnocení tohoto úkonu právní služby ve smyslu § 11 odst. 3 ve spojení s § 11 odst. 1 písm. f) AT, tj. v daném případě částkou 2.300 Kč + DPH + režijní paušál ve výši 300 Kč.
18. Dále namítal nesprávnost závěru soudu I. stupně, který žalobci nepřiznal nárok na náhradu za znalecký posudek znaleckého ústavu v částce 31.460 Kč. Zdůrazňoval, že obhájce žalobce v rámci hlavního líčení několikrát odkázal ve své závěrečné řeči na závěry znalců uvedené v tomto znaleckém posudku v rámci hlavního líčení dne 27. 11. 2014. Není tedy pravdou, že

by trestní soud z posudku ústavu nevycházel. Žalobcem vynaložené náklady na zpracování tohoto posudku přímo souvisí s trestním řízením žalobce a měly být přiznány.

19. Odvolatel nesouhlasil ani s tím, pokud mu soud nepřiznal právo na náhradu za promeškaný čas advokáta strávený cestou ze sídla obhájce do místa úkonu. Zdůrazňoval, že tento nárok je odůvodněn závěry nálezu Ústavního soudu ze dne 23. 9. 2005, sp. zn. IV. ÚS 215/05, přičemž náleží i tehdy, jedná-li se o rámec území hlavního města Prahy. Za deset započatých půlhodin měla být tak v souladu s § 14 odst. 1 AT přisouzena náhrada ve výši 1.000 Kč. Úmyslem ministerstva bylo stanovit náhradu za každou i jen započatou půlhodinu.
20. Soud I. stupně dále nesprávně přisoudil zadostiučinění pouze v částce 20.000 Kč. Zdůraznil, že s ohledem na judikaturu Nejvyššího soudu uvedenou ve stanovisku ze dne 13. 4. 2011, sp. zn. Cpjn 206/2010, jež stanovilo základní rozpětí zadostiučinění v případě nepřiměřené délky soudního řízení v částkách mezi 15.000 až 20.000 Kč za jeden rok řízení, bylo třeba za nemateriální újmu způsobenou žalobci přiznat 120.000 Kč. Dovožoval, že k této problematice se vyjádřil i Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 9. 12. 2010, sp. zn. III. ÚS 1320/10. Žalobce je přesvědčen, že soud I. stupně měl tuto částku zvýšit o 50 %, a to s přihlédnutím k následujícím skutečnostem: a) trestní stíhání je samo o sobě významným zásahem do osobností sféry žalobce, zahrnující jeho rodinný i pracovní život; b) žalobce byl neoprávněně obviněn, resp. obžalován z trestného činu směřujícího proti životu, tedy statku, který je obecně společností vnímám jako nejcennější a právním řádem nejvíce chráněný a o to více byla zasažena čest a důstojnost žalobce; c) žalobci hrozil trest odnětí svobody s horní hranicí 6 let; d) žalobce se jako cizinec neorientoval v právních poměrech České republiky; e) žalobcova rodina žije v Itálii, žalobce tedy neměl možnost své obavy spojené s probíhajícím trestním stíháním s kýmkoliv bezprostředně sdílet; f) žalobce byl nucen v souvislosti s neoprávněným trestním stíháním vyhledat psychologickou pomoc, když v Itálii navštěvoval terapeuta.
21. Žalobce nesouhlasil s tím, že obdobným je případ projednávaný Městským soudem v Praze pod sp. zn. 13 Co 342/2013. Ani při aplikaci tohoto rozhodnutí však nebylo důvodné přiznat žalobci pouze částku 20.000 Kč, neboť žalobci vznikla minimálně stejná nemajetková újma, jaká byla odškodněna dle rozsudku sp. zn. 13 Co 342/2013. Případ žalobce je umocněn tím, že žalobce je cizincem, který neovládal český jazyk, u žalobce se prokázaly psychické problémy, které musel řešit s psychologem v Itálii. Žalobce tak měl obdržet minimálně stejnou částku, resp. částku vyšší.
22. Žalobce navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek změnil tak, že žalované uloží povinnost zaplatit žalobci dalších 544.889 Kč s příslušenstvím od 4. 8. 2015 do zaplacení. Požádal též o přiznání plné náhrady nákladů řízení.
23. Žalovaná ve svém odvolání namítala nesprávnost přisouzené částky zadostiučinění 20.000 Kč se zákonným úrokem z prodlení. Dle žalované rozhodnutí spočívá na nesprávných skutkových zjištěních a nesprávném právním posouzení věci. Nesporovala existenci odpovědnostního titulu, má však výhrady k formě zadostiučinění, která neodpovídá provedenému dokazování a zejména okolnostem daného případu. Zdůrazňovala, že žalobce k věci poprvé vypovídal až při hlavním líčení, předtím se vyjadřoval pouze tak, že celé věci lituje, vyšší než povolenou rychlost připouštěl. Znalec povoláný k podání znaleckého posudku orgány činnými v trestním řízení, Ing. Kuhn, vycházel při podání znaleckého posudku z dostupných listin a z kamerových záznamů a předpokladu stálého intenzivního brzdění žalobce v reakci na osobu poškozeného. Teprve po výpovědi žalobce v rámci hlavního líčení korigoval znalec Ing. Kuhn své závěry tak, že počáteční rychlost vozidla

žalobce byla nižší, než k jaké dospěl ve vypracovaném znaleckém posudku. Žalovaná této okolnosti přikládá značnou váhu, neboť bylo možno uvažovat i o tom, že pokud by vůbec ve věci bylo zahájeno trestní stíhání, nemusela být dle přesvědčení žalované podána ani obžaloba. Nelze také přehlédnout, že žalobce v přestupkovém řízení projevoval jednoznačnou neochotu se přestupkovému řízení podrobit a vytvářel účelové konstrukce v součinnosti se svým zástupcem za účelem oddálení doručování listin z přestupkového řízení.

24. Žalovaná dále namítala, že s ohledem na skutečnost, že žalobce byl stíhán pro přečin proti zdraví a životu pouze v nedbalostní formě, nebylo možno uvažovat o jiném trestu, nežli podmíněně odloženém, na spodní hranici dané trestní sazby. Délka trestního stíhání činila pět a půl měsíce, což je doba, kterou je nutno hodnotit jako mimořádně krátkou. Nesouhlasila ani s tím, že by žalobce byl trestně stíhán v souvislosti se svým povoláním či zaměstnáním řidiče taxislužby, tuto skutečnost nelze z výrokové části usnesení o zahájení trestního stíhání dovodit. Žalobce byl stíhán jako každá jiná osoba. S profesní ctí žalobce se však neslučuje porušování pravidel silničního provozu na poli dodržování povolené rychlosti jízdy vozidla. Provozování taxislužby s příznávaným výdělkem cca 12.000 Kč měsíčně nemohlo samo o sobě postačovat na uhrazení veškerých měsíčních potřeb žalobce, nemohlo se tedy jednat o jediný způsob obživy žalobce, což sám žalobce i přiznal. Jednalo se pouze o jeden ze zdrojů, byť by další zdroj (podnikání s bratrem) se mohl pohybovat na stejné či o něco nižší úrovni. Zásah do psychiky žalobce nemělo trestní stíhání, neboť z výpovědi žalobce jednoznačně plyne, že primárním a zásadním zásahem byla samotná dopravní nehoda, která ho trápila, jakož i její následky. Alespoň tak to uváděl sám žalobce. Pokud se jedná o tvrzený zásah do partnerského života žalobce, lze si jen těžko představit, že by čtyřletý vztah měl skončit pouze a jenom pro téměř šestiměsíční trestní stíhání. Dle žalované nedošlo k žádnému závažnému zásahu do práv žalobce samotným trestním stíháním, které by si vyžadovalo peněžitou kompenzaci. Odkaz soudu I. stupně na srovnávaný případ není přílehlavý. Ve srovnávané věci bylo orgánům činným v trestním řízení vytýkáno poměrně zásadní pochybení v podobě nevypracování znaleckého posudku, v dané věci však znalecký posudek vypracován byl a znalec musel své závěry korigovat až v průběhu hlavního líčení, neboť žalobce svou verzi o průběhu události orgánům činným v trestním řízení dříve neposkytl. Ve srovnávané věci také došlo ke zproštění obžaloby, přičemž v dané věci došlo k postoupení do přestupkového řízení. Nelze též přehlédnout markantně odlišnou délku trestního stíhání. Není též zřejmé, jak dospěl soud I. stupně k závěru, že dopady do osobností sféry žalobce byly výraznější, nežli ve věci srovnávané. Žalovaná navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek ve výroku I. co do částky 20.000 Kč s příslušenstvím změnil tak, že žalobu v tomto rozsahu zamítne a rozhodne o nákladech řízení před soudy obou stupňů.
25. Žalobce ve svém vyjádření k odvolání žalované nesouhlasil s odvolací argumentací uvedenou v odvolání. Zdůrazňoval, že je zcela na obviněném (žalobci), kdy se v průběhu trestního řízení rozhodne vypovídat, zda již v přípravném řízení, v hlavním líčení či až v případě rozhodování o odvolání. Jde pouze o taktiku obhajoby a obviněnému nesmí jít tato skutečnost k tíži. Žalobce má naopak za to, že orgány činné v trestním řízení pochybily, pokud na začátku vyšetřování nenařídily pitvu poškozeného v trestním řízení, v rámci které by se prokázalo, že za smrt poškozeného nemůže žalobce, ale způsob života poškozeného a selhání vnitřních orgánů po užívání návykových látek. Pokud by orgány činné v trestním řízení postupovaly správně, nemusel by případ žalobce skončit až před trestním soudem. Žalobce také nesouhlasil s argumentací žalované ohledně přestupkového řízení, zdůrazňoval, že náhrada škody za přestupkové řízení nebyla žalobcem uplatňována, argumentace žalované je tak nepřipadná. Nesouhlasil také s názorem žalované, že primárně žalobce trápila pouze

- dopravní nehoda a její následky, žalobce byl především stresován policejním vyšetřováním, v rámci něhož byl několikrát znova nucen se detailně vracet k tomu stresujícím večeru a dopravní nehodě, při které bez jeho zavinění zemřel člověk. Má za to, že žalobci by měla být přiznána náhrada za nemateriální újmu v částce minimálně 50.000 Kč tak, jak tomu bylo dle obdobného rozhodnutí Městského soud v Praze pod sp. zn. 13 Co 342/2013, popř. částka vyšší. K tomu odkázal na závěry Ústavního soudu v nálezu ze dne 13. 12. 2011, sp. zn. III. ÚS 1976/09. Setrval na svém procesním stanovisku uvedeném v odvolání.
26. Odvolací soud přezkoumal napadený rozsudek včetně řízení, které jeho vydání předcházelo, dle § 212 a § 212a o. s. ř. Dospěl k závěru, že odvolání důvodná nejsou.
27. Soud I. stupně řádným způsobem a v dostatečném rozsahu zjistil skutkový stav věci a nepochybil ani v právních závěrech, na něž lze odkázat. Za situace, kdy v dané fázi odvolacího řízení již nebyl zpochybňován odpovědnostní důvod, příčinná souvislost mezi vzniklou škodou a odpovědnostním důvodem, ale pouze samotná výše škody a nemateriální újmy, je možno pouze doplnit argumentaci soudu I. stupně v souvislosti s uplatněnými odvolacími námitkami, a to následujícím způsobem:
28. K výši škody:
Odvolací soud souhlasí se skutkovým i právním názorem soudu I. stupně, dle něhož nebylo možno považovat úkon právního zástupce žalobce v podobě studia spisu, učiněný dne 3. 6. 2014 v bezprostřední návaznosti na předchozí výslech žalobce, v rámci něhož mu bylo sděleno obvinění, za úkon advokáta, za nějž by náležela zvláštní odměna advokáta. Právě ona bezprostřední časová souvislost s výslechem žalobce (jenž trval stejně jako studium spisu 1/4 hodiny) odůvodňuje závěr soudu I. stupně, že se nejednalo o samostatný úkon, neboť se zřejmě jednalo o pokračování předchozího úkonu spočívajícího v účasti advokáta při výslechu žalobce, v rámci něhož bylo žalobci i jeho advokátovi umožněno nahlédnutí do spisu. Celkové délce úkonu advokáta dne 3. 6. 2014, která nepřesáhla 3/4 hodiny (tj. 1/4 hodiny výslech, 1/4 pauza a 1/4 nahlížení do spisu), odpovídá odměna za jeden úkon advokáta ve výši 2.300 Kč plus paušální náhrada 300 Kč plus náhrada za DPH tak, jak ve smyslu § 11 odst. 1 písm. g) AT správně stanovil soud I. stupně.
29. Soud I. stupně nepochybil ani v názoru, že náhrada škody za náklady žalobce za další znalecký posudek ve výši 31.460 Kč zpracovaný společností MBL CRASH Expert s. r. o. žalobci nepřisluší. Kromě odkazu na argumentaci soudu I. stupně lze uvést, že při porovnání tohoto posudku s posudkem Ing. Pavla Winklera je zřejmé, že znalecký ústav odpovídal na zcela stejné otázky, které byly položeny již znalci Ing. Pavlu Winklerovi. I s ohledem na prakticky stejnou dobu vypracování obou posudků je zřejmé, že se ani nejednalo o revizi jednoho posudku posudkem druhým, ale o duplicitně zadané (advokátem žalobce) znalecké posudky dvěma různými znalci. Je tak zcela správný závěr soudu I. stupně, který nepovažoval náklady za duplicitní znalecký posudek, který ani nebyl soudem I. stupně proveden k důkazu, za účelně vynaložené, a tedy ani za důvod pro náhradu škody dle OdpŠk.
30. Nejsou důvodné ani námitky žalobce k závěrům soudu I. stupně, jenž nepřiznal z titulu náhrady škody požadovanou náhradu za promeškaný čas, a to s tím, že se jedná o nárok, jenž nelze podřadit pod ust. § 14 odst. 1 písm. a) AT. K argumentaci odvolatele, jenž se odvolával na závěry Ústavního soudu uvedené v nálezu ze dne 23. 9. 2005, sp. zn. IV. ÚS 215/05, lze jen odkázat na výklad provedený Ústavním soudem v rozhodnutí ze dne 27. 1. 2010, sp. zn. III. ÚS 3119/09 (na které odkázal již soud I. stupně), dle něhož jsou potřeba pro přiznání této náhrady určité specifické okolnosti, v důsledku kterých by spojení k místu

procesních úkonů představovalo zátěž nad běžnou, resp. očekávatelnou míru. Takové specifické okolnosti však nebyly žalobcem ani tvrzeny.

31. K nároku na náhradu nemateriální újmy:

V rozhodnutí ze dne 16. 9. 2015 Nejvyšší soud přijal a formuloval názor, dle něhož „výše zadostiučinění přiznaného podle § 31a odst. 2 zákona č. 82/1998 Sb. (ve znění pozdějších předpisů) na náhradě nemajetkové újmy způsobené trestním stíháním, které skončilo zproštěním obžaloby nebo zastavením, musí odpovídat výši zadostiučinění přiznaného v případech, které se s projednávanou věcí v podstatných znacích shodují; významnější odchylka je možná jen tehdy, bude-li soudem rádně a přesvědčivě zdůvodněna. Nelze-li nalézt takový případ, který by se v podstatných znacích shodoval s projednávanou věcí, je třeba provést srovnání s jinými případy náhrad nemajetkové újmy (např. z titulu odpovědnosti státu za nezákonné omezení osobní svobody, nepřiměřenou délku řízení, náhrady nemajetkové újmy na zdraví ve formě bolestného nebo ztížení společenského uplatnění, újmy na osobnostních právech v rámci ochrany osobnosti, újmy z titulu porušení zákazu diskriminace podle obecné úpravy i v pracovněprávních vztazích apod.). Soud přitom neopomene uvést podstatné společné a rozdílné znaky a v odůvodnění svého rozhodnutí vysvětlit, jakým způsobem se tyto společné a rozdílné znaky promítly do výše stanoveného zadostiučinění, tj. z jakého důvodu je přiznané zadostiučinění přiměřené ve srovnání s jiným zadostiučiněním přiznaným z jiného právního důvodu“. Z uvedeného též vyplývá, že stanovisko Nejvyššího soudu sp. zn. Cjpn 206/2010, jež stanovilo základní rozpětí zadostiučinění v případě nepřiměřené délky soudního řízení v částkách mezi 15.000 Kč až 20.000 Kč za jeden rok řízení, nelze na žalobcem tvrzenou nemajetkovou újmu, která nevznikla v souvislosti s nepřiměřenou délkou řízení, ale v souvislosti s újmou vzniklou samotným (nezákonným) trestním stíháním, mechanicky použít tak, jak učinil žalobce.

32. V intencích výše uvedené výkladové judikatury vztahující se k ust. § 31a OdpŠk soud I. stupně rádně zjistil skutkový stav a správně dovodil, že žalobcovu újmu je třeba odškodnit finančně. Žalobce má právo na finanční satisfakci především pro trestní stíhání s hrozící výší trestu odnětí svobody až 6 let, byť bylo lze očekávat podmíněné odsouzení, a s přihlédnutím k prokázanému zásahu do soukromého i profesního života a k nepochybnému zásahu do psychiky žalobce po celou dobu stíhání. K výši odškodnění provedl soud I. stupně srovnání umožňující stanovit satisfakci tak, aby odpovídala odškodnění újmy jiné, za kterou bylo již ve srovnatelné věci finanční zadostiučinění přiznáno. Porovnání, které soud I. stupně provedl s věcí projednávanou Městským soudem v Praze pod sp. zn. 13 Co 342/2013, považuje odvolací soud za přesvědčivé, a to nejen z toho důvodu, že rozhodnutí senátu 13 Co je rozhodnutím konečným, pravomocným, jež žalovaná jako orgán poskytující odškodnění za nemajetkovou újmu ani nenapadla dovoláním, ale především pro skutkovou podobnost obou věcí. Lze souhlasit se soudem I. stupně, že za situace, kdy žalobce byl stíhán pro ublížení na zdraví s následkem smrti poškozeného, jednalo se o těžkou životní situaci, která žalobce jako bezúhonnou osobu poškodila. Není důvod považovat žalobce za osobu deliktní za situace, kdy byl fakticky obžaloby zproštěn a kdy jej Magistrát hlavního města v zákonné lhůtě za rychlou jízdu nedokázal potrestat a řízení zastavil pro promlčení. Ani námitka žalované, dle níž je třeba zohlednit okolnost, že žalobce blíže nevypovídal před Policií ČR či v řízení přípravném, a jasno do jeho trestní věci vnesla teprve výpověď žalobce před soudem, není důvodná, neboť úvaha žalované, dle níž by žalobce nemusel být před soud ani postaven, nebyla nikterak doložena, a tedy prokázána. Současně je nutno přihlédnout k principům trestního řízení, dle nichž je zásadně právem každého obviněného nevypovídat (§ 33 odst. 1 tr. řádu). Realizace zákonného práva obviněného, který se rozhodl vypovídat až v řízení před soudem, tak nemůže být přičítána žalobci v jeho neprospěch ani v řízení daném. K námitkám žalované dále nutno dodat, že soud I. stupně své rozhodnutí o nutnosti

poskytnout žalobci finanční zadostiučinění založil zejména na výši trestní sazby, která žalobci hrozila, a psychické újmě, kterou mu trestní stíhání způsobilo, nikoli však na rozpadu či hrozbě rozpadu vztahu žalobce s jeho přítelkyní.

33. Na druhou stranu však nebylo třeba žalobci přiznávat částku vyšší, jež jakou stanovil soud I. stupně. Především nutno poukázat na rychlost celého trestního řízení, které sice netrvalo 4 měsíce, jak chybně vypočetl soud I. stupně, ale 5,5 měsíců; i tato délka řízení však svědčí o řádně fungujícím právním státu. Právě rychlost postupu orgánů činných v trestním řízení je hlavním důvodem, pro který lze schválit zásadní právní závěr soudu I. stupně, že stres ze zahájeného trestního stíhání nebyl pro žalobce nikterak nepřiměřeně dlouhý. Odvolací soud neshledává ve shodě se soudem I. stupně jako důvod pro satisfakci žalobce neznalost českého jazyka. Bylo jen volbou žalobce žít a pracovat na území České republiky, což ve svém důsledku znamená, že v případě střetu se státní mocí musí čelit vyšetřování v jazyce, který není jeho rodným jazykem. Nadto z trestního spisu vyplývá, že žalobce se v trestním stíhání i bez tlumočnicka plnohodnotně orientoval. Z hlediska spravedlivé satisfakce vzal soud též řádně v úvahu, že žalobce nebyl stíhán orgány činnými v trestním řízení svévolně, šikanózně, ale že to byly okolnosti na straně žalobce, který se v důsledku nešťastné souhry řady faktorů dostal do situace, v důsledku které musel čelit trestnímu stíhání.
34. Ze všech výše uvedených důvodů byl rozsudek soudu I. stupně jako správný potvrzen dle § 219 o. s. ř., a to včetně akcesorického výroku o nákladech řízení, jehož nesprávnost nebyla odvolateli ani namítána.
35. O nákladech odvolacího řízení bylo rozhodnuto dle § 142 odst. 2 ve spojení s § 224 odst. 1 o. s. ř. za situace, kdy ani jedna ze stran sporu nebyla se svým odvoláním ve věci úspěšná.

Poučení:

Protí tomuto rozhodnutí **lze** podat dovolání ve lhůtě 2 měsíců ode dne doručení písemného vyhotovení rozhodnutí k Nejvyššímu soudu České republiky v Brně, prostřednictvím soudu I. stupně, a to za podmínek ust. § 237, § 239 a následujících o. s. ř.

Praha 20. června 2018

JUDr. Marcela Kučerová v. r.
předsedkyně senátu